

SEPTEMBERVERKLARING 2022

Voorzitter, beste collega's,

Begin deze week beloofde ik u dat ik vandaag naar dit Parlement zou terugkeren met een reeks krachtige maatregelen die mensen, bedrijven en organisaties helpen om door deze crisis te geraken. Mijn ministers en ikzelf hebben al het mogelijke gedaan om een akkoord te vinden, en we zijn daarin geslaagd. We kunnen het niet maken om in de ontwrichtende energiecrisis waarin we zitten, géén maatregelen te nemen.

Voor u staat een nederige man. En tegelijk een trotse man. Nederig omdat ik besef dat het proces dat we doorlopen hebben als regering niet fraai was. Daar moeten we allen samen lessen uit trekken. Maar ook trots.

Trots op de inhoud van het akkoord dat ik u vandaag mag voorstellen. Trots omdat we een ongelooflijk sterk pakket aan maatregelen beslist hebben ten voordele van onze gezinnen en onze bedrijven, met een goed evenwicht tussen zwaar investeren nu het nodig is en tegelijkertijd de begroting op koers houden.

Ik ga u de concrete maatregelen zo dadelijk uiteenzetten. Maar laat mij inleidend toch de bredere context schetsen.

De wereld waarin we leven, is er één van grote tegenstellingen.

Aan de ene kant genieten we met velen - en ondanks alles – nog van een grote welvaart. Tegelijk zijn veel mensen vandaag zeer bekommerd, bevreesd, bezorgd.

Ik voel die onrust, ik begrijp de zorgen van zo velen. Want ook ik ben ongerust. Ook ik en de overige leden van deze Vlaamse Regering maken zich zorgen. Grote zorgen.

Over waar het met de wereld naartoe gaat.

Over de almaar heviger agressie van Poetin.

Over onze energiefactuur.

Over onze gezondheid.

Over ons klimaat.

Over het welzijn en de toekomst van onze kinderen en onze kleinkinderen.

We leven in zorgwekkende tijden.

De wereld is zeer ONVOORSPELBAAR geworden. Elke dag worden we wakker met nieuwe gebeurtenissen, met evoluties die tot voor kort onmogelijk leken. Want wie had er vorig kerstfeest – toen dat dodelijke virus overwonnen leek... Wie had TOEN durven denken dat er in Europa een echte oorlog op komst was?

Twee jaar geleden sprak ik in dit halfrond over het “vlindereffect”. Een vlinder roert – ergens ver weg op deze planeet – zijn vleugels en aan de andere kant van de wereld leidt die vleugelslag uiteindelijk tot een WERVELSTORM. Zo ging het met de coronapandemie, die begon bij een vleermuis in China.

Ook in Vlaanderen stierven er vele duizenden mensen en een veelvoud aan mensen werd ziek. Talloze bedrijven gingen dicht. Er was enorm veel psychologisch leed.

De crisis waar we vandaag in zitten, die begon helemaal anders. Geen vleermuis, maar een tiran stak de lont aan het vuur. Vladimir Poetin viel zijn buurland Oekraïne op de meest gruwelijke wijze binnen. Onbeschaamd.

Met een knal die tot in Peking, tot in Washington, tot in Berlijn, tot in Vlaanderen te horen was en is. Boem, als een paukenslag. Maar dan één met een vreselijke klank.

Wij zijn geen strijdende partij, maar we zijn wel betrokken in deze oorlog. We hebben duidelijk de kant van Oekraïne gekozen. En Poetin heeft tegen ons gereageerd door economische oorlogsvoering.

In Vlaanderen vloeit gelukkig geen bloed, maar de Vlamingen krijgen wel de hoge rekeningen gepresenteerd. In de vorm van een waanzinnige energiefactuur en hoge winkelprijzen.

Wij kunnen daar niet omheen. Nu is niet het moment om terug te krabbelen. Om in te binden in de hoop dat we terug kunnen keren naar zoals het vroeger was. Wij mogen niet buigen voor tirannie. Maar we betalen er ook een prijs voor.

Typisch ook aan de wereld waarin we leven, is dat alles sneller en sneller gaat. Het zal u allicht verbazen, maar ik wil hier en zeer uitzonderlijk een communist citeren, Lenin:

“Er zijn decennia waarin niets gebeurt; en er zijn weken waarin decennia gebeuren”. Lenin was een verschrikkelijke tiran, maar dit citaat bevat waarheid.

De jongste weken, maanden en jaren gebeurt er duizelingwekkend veel. Met grote gevolgen.

We rollen van de ene crisis in de andere. De bankencrisis, de terreurcrisis, de vluchtelingen- en migrantencrisis, de Brexit-crisis, de coronacrisis, de Oekraïne-crisis met alweer een vluchtelingencrisis en nu de energiecrisis. We worden er allemaal verschrikkelijk zenuwachtig van. Over die zenuwachtigheid wil ik het straks nog met u hebben. Maar hoe dan ook, we moeten erdoor. Bij de pakken blijven zitten of, erger, opgeven: dat staat niet in ons Vlaams woordenboek.

Van ons, politieke leiders, worden antwoorden verwacht. Het is aan ons om de mensen, de gemeenschap, het volk te dienen en te beschermen. Dat is onze taak, dat is onze opdracht en inderdaad onze verdomde plicht. Vandaag meer dan ooit.

De energiecrisis is bij uitstek een EUROPESE crisis. De prijzen zijn hoog omdat het aanbod kunstmatig laag wordt gehouden door Rusland en het marktmechanisme daardoor totaal verstoord is geraakt. Fundamentele oplossingen voor de hoge energieprijzen moeten van EUROPA komen.

Vlaanderen heeft onvoldoende middelen om de stijging van de energiefactuur voor gezinnen en bedrijven volledig te dragen. Het zou tientallen miljarden vergen om iedereen volledig te vergoeden. Nogmaals, dit kunnen we niet, als je weet dat de hele Vlaamse begroting zo'n 60 miljard bedraagt. Dat zeg ik eerlijk, maar het is tegelijk ook frustrerend.

Maar dit ontslaat ons geenszins van de plicht om de meest kwetsbaren te helpen, en gezinnen en bedrijven te ondersteunen. Mèt het beperkte geld en de hefboomen waarover we wel beschikken en zonder onze toekomst en die van onze kinderen onrechtvaardig zwaar te belasten.

Tijdens de voorbije weken en dagen hebben we met de hele regering, op basis van de recentste gegevens, gewerkt aan een pakket maatregelen dat de Vlamingen een stuk soelaas biedt. Dit was een zeer zware oefening, dat weet u intussen. Elke minister van elke partij deed haar of zijn best om tot een evenwichtig akkoord te komen, dat kan en wil ik getuigen.

Beste mensen,

Dit gaat niet over mijn ego, beste mensen. Ik weet dat mijn ego deuken geïncasseerd heeft. Wat ik maandag hier heb moeten ondergaan, was pijnlijk. Pijnlijk omdat ik besepte dat ik de Vlamingen toen moest teleurstellen. Maar de dag nadien sta je op en begin je weer te vechten. Dat is wat ik gedaan heb. Ik heb gevochten als een leeuw. En ik heb partners gevonden die ook bereid waren te vechten als een leeuw. Al mijn ministers hebben moeilijke momenten beleefd, maar we hebben steevast samen gevochten, omdat we voelden dat we dit verplicht waren aan de Vlamingen, aan onze gezinnen, onze kinderen, onze bedrijven... Ik wil jullie daar uitdrukkelijk voor danken!

Tijdens de coronacrisis konden we ervaren hoe belangrijk het is om een gezonde begroting te hebben. Dankzij het budget dat ik van de vorige regering had geërfd, was DEZE Vlaamse Regering in staat om doortastende steunmaatregelen voor onze burgers en bedrijven te nemen.

Na de coronacrisis hebben we dan ook onmiddellijk een besparingsoefening uitgevoerd, waardoor onze begroting opnieuw in een traject naar evenwicht kwam. Daardoor zijn we ook NU, tijdens deze energiecrisis in staat, om door te pakken.

Ik maak er een zaak van eer van om ook aan mijn opvolgers een gezonde erfenis nalaten. Zodat ook de volgende Vlaamse regeringen in staat zijn om aan onvoorspelbare crisissen het hoofd te bieden.

Bij de opmaak van een begroting zijn er maar een beperkt aantal mogelijkheden om middelen vrij te maken om een crisis aan te pakken en burgers te steunen.

Eerste optie: snoeien in de uitgaven. Zelfs na jaren van de kaasschaaf erken ik dat wij vaak nog teveel geld uitgeven. De minister van Financiën en Begroting neemt nu enkele subsidies scherp onder de loep.

Maar als we ernstig blijven en niet in goedkope slogans vervallen, moeten we toegeven dat het onvoldoende zal zijn om deze crisis op te vangen.

De echt grote bedragen op de begroting zitten in ons onderwijs, in welzijn, in infrastructuur. Gaan we op dit moment, in deze crisis, besparen op onze klassen? Besparen op de hulp aan mensen met een beperking? Besparen op de zorg voor onze ouderen? Natuurlijk niet.

Tweede optie: de inkomsten vergroten door de belastingen te verhogen. Ik neem aan dat zeer weinigen daarvoor staan te springen. De belastingdruk in dit land behoort al tot de zwaarste van de wereld. Qua overheidsbeslag zijn we de absolute top van Europa. En belastingen eindigen altijd bij de groep die het nu juist zwaar te verduren krijgt: de middenklasse.

De enige optie die ons rest, is op korte termijn een deficit in de begroting toe te laten. Dat zullen we dan ook doen. Maar wat we zeker NIET willen, is om de geldproblemen van vandaag op de schouders van onze kinderen en kleinkinderen te laden.

En daarom willen we absoluut een traject aanhouden naar een begroting in evenwicht. Wij willen een zorgzame én verantwoordelijke overheid zijn.

Collega's,

Vlaamse veerkracht is een loos begrip als we ons huishouden niet op orde houden. Onze internationale rating dreigt te kelderen als we de teugels vieren. Daarom maakt deze regeerploeg een prioriteit van een gezonde begroting.

Populair word je daar als politicus niet mee, maar iemand moet deze boodschap durven geven. Wij moeten consequent durven optreden. Zorgen dat de rekeningen kloppen en de centen verstandig beheerd worden. Deze energiecrisis los je niet op door geld bij te drukken. Integendeel, de inflatie is net het probleem.

Zo simpel en tegelijk zo moeilijk is het. Sommigen vinden dat we de maatregelen vlugger hadden moeten of kunnen nemen. Ik ben het daar NIET mee eens.

De complexiteit van deze crisis laat niet toe om zomaar haastig maatregelen uit de mouw te schudden of ballonnetjes op te laten. Deze crisis zou wel eens als een marathon kunnen zijn. Lange afstandslopers weten dat je zo'n wedstrijd niet wint door van in het begin sprintjes te trekken, wel door gedoseerd je krachten aan te wenden.

Ik heb de indruk dat enkelen de ernst en de diepgang van de uitdagingen waar we voor staan, onderschatten. Wij kozen en kiezen voor doordachte beslissingen, zonder show en buiten tv-studio's.

We nemen doortastende maatregelen die passen in een gezond budgettair kader.

Collega's,

Concreet nu. We leggen hier vandaag een pakket aan maatregelen voor ten belope van 4 miljard euro.

4 miljard euro aan middelen om de Vlamingen erbovenop te helpen, erdoor te sleuren. 4 miljard aan zowel eenmalige als jaarlijks terugkerende maatregelen tot 2027. We voorzien daarbovenop nog een miljard aan leningen en waarborgen om onze Vlaamse bedrijven te ondersteunen.

En tegelijk, ondanks deze forse inspanning, slagen we erin een meerjarenbegroting op te stellen die mogelijk al in 2026, maar zeker in 2027 opnieuw in evenwicht zal zijn. Ondanks de vele crisissen. Ik dank de collega's om dat mee mogelijk te maken.

De crisismaatregelen die we nu nemen, hebben één rode draad. Ze zijn gericht én ze zijn sociaal. We zetten ons geld in op de mensen die onze steun nu nodig hebben! Mensen die door acute betalingsproblemen zonder stroom zouden komen te

zitten. Grote en kleine bedrijven die nu nog gezond zijn, maar door de energiefactuur overkop zouden kunnen gaan.

We hebben elke euro omgedraaid om ervoor te zorgen dat de centen die we nu bijkomend uittrekken, GOED terechtkomen. Bij de Vlamingen en bij de bedrijven waar de echte noden zitten.

Want het zou onzinnig en onrechtvaardig zijn om in deze economische crisis geld uit te delen aan mensen die het niet nodig hebben. Het zou de crisis alleen maar groter en groter maken, de putten dieper en dieper. Maar zij die gaan werken aan een relatief bescheiden loon en daarom niet kunnen genieten van een sociaal energietarief verdienen daarentegen wél onze steun!

Ik licht hier alvast enkele belangrijke maatregelen toe.

1. U weet dat we lang over het groeipakket, dat is de vroegere kinderbijslag, hebben gediscussieerd. Ik kan u zeggen dat uit die discussie een zeer sociaal pakket aan maatregelen is gekomen. We gaan het groeipakket gevoelig versterken.
  - a. We indexeren het groeipakket opnieuw aan 2%.
  - b. Elk kind dat recht heeft op een sociale toeslag, krijgt zowel dit als volgend jaar een bonus van 100 euro!
  - c. En vanaf volgend jaar verhogen we de sociale toeslag voor wie die nu al heeft, met 180 euro.
  - d. Daarbovenop breiden we de groep van kinderen die recht hebben op zo'n toeslag uit. 50.000 extra kinderen zullen de toeslag ontvangen. Daardoor kunnen we maximaal ondersteuning geven aan ouders die ondanks hard werken, moeite hebben om alle rekeningen te betalen.
2. We willen niet dat één Vlaming in deze energiecrisis afgesloten wordt van het energienet. In de wintermaanden gold deze afspraak al, maar we breiden deze beschermingsmaatregel uit. Er komt een verbod op afsluitingen van 1 november tot eind april. We trekken ook ruim 40 miljoen euro uit om kwetsbare gezinnen van een minimale levering aan aardgas en elektriciteit te voorzien. We verwachten een vertienvoudiging van het aantal afnemers dat hier beroep op zal doen (zo'n 60.000 gezinnen). Via de energiehuizen gaan we ook 20.000 gezinnen met betalingsproblemen ontzorgen en begeleiden richting een beter onderhouden verwarming, wat voor lagere facturen zorgt. We geven ook de OCMW's en CAW's extra middelen om mensen advies te geven. Verder hebben we beslist om de Vlaamse energieheffing voor alleenstaanden en gezinnen vanaf volgend jaar uit de elektriciteitsfactuur te halen. Dus opnieuw een verlaging van de Vlaamse component in de elektriciteitsfactuur.
3. We investeren vanaf nu elk jaar 115 miljoen bijkomend in de fel geplaagde kinderopvang voor kwaliteitsverbetering, betere ondersteuning van de kinderbegeleiders en versterking van de zorginspectie en ons Agentschap Opgroeien. Daarmee bieden we een antwoord op de terechte vraag die uit de sector is gekomen en op de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie. Nadat we eerder al een omvangrijk sociaal akkoord met de zorgsector afsloten, doen we nu bijkomend gerichte inspanningen. Via de zorgbudgetten investeren we ook

verder in onze ouderen. We verhogen de uitkering voor alle mensen met een hoge zorgnood en de bewoners in de woonzorgcentra met een lage financiële draagkracht.

4. Werknemers met een laag loon, die recht hebben op een jobbonus, krijgen er in november 100 euro netto bij, BOVENOP het reeds voorziene bedrag. Voor deze mensen zal dat een wezenlijk verschil maken om de gestegen energiekosten voor een stuk te compenseren. Volgend jaar breiden we bovendien de doelgroep uit van mensen die recht hebben op zo'n bonus. De Vlaamse jobbonus is een belangrijk instrument om meer mensen aan te zetten een job te zoeken, en de werkloosheids- en promotieval zo klein mogelijk te houden. Een job is nog altijd de beste manier om uit de armoede te geraken en te blijven.
5. We geven mensen die een woning huren een duw in de rug. Via het Vlaams huurdecreet gaan we de indexering van de huurprijzen van huizen en appartementen die energie verslinden, geheel of gedeeltelijk blokkeren.
Huisbazen die niet bereid zijn om hun woningen energiezuinig te maken, zullen de huurindex niet aan hun huurders kunnen doorrekenen...
We willen NIET dat huurders de dupe van deze energiecrisis worden!
6. Ook voor onze bedrijven houden we een sterk vangnet klaar. Het adagium van de coronacrisis blijft gelden: financieel gezonde en goed geleide bedrijven, die als gevolg van de crisis, dreigen onderuit te gaan, krijgen een billijke ondersteuning. We schrijven ons in in het Europees tijdelijk steunkader en voorzien 250 miljoen euro aan subsidies om bedrijven te ondersteunen die erg afhankelijk zijn van energie. Daarnaast voorzien we 1 miljard euro – toch wel een groot bedrag dus – voor leningen en waarborgen. In ruil voor deze steun, mogen bedrijven geen dividenden uitkeren. We werken ook samen met de banken om bedrijven te stutten.
7. Ook de lokale besturen hebben het niet gemakkelijk in deze energiecrisis. De Vlaamse regering zal hen met vele tientallen miljoenen ondersteunen.
Zo kunnen ze in 2025 hun engagementen met betrekking tot hun autofinancieringsmarge waarmaken.
8. Ten slotte komt er 200 miljoen euro vrij om de energiefacturen van scholen, zorginstellingen en andere publieke instellingen betaalbaar te houden.

Beste collega's,

Deze crisismaatregelen komen bovenop de 1 miljard die we eerder al, in het kader van ons relanceplan Vlaamse Veerkracht, vrijmaakten voor subsidies en leningen voor isolatie van woningen en de installatie van zonnepanelen. Ik denk aan de recent verhoogde MijnVerbouwlening en MijnVerbouwpremie, waarvoor Vlamingen zich massaal aanmelden.

We breiden de doelgroep van mensen, die er een beroep op kunnen doen, verder uit.

We versterken ook het Vlaams Woningfonds met 250 miljoen euro om meer sociale woonleningen te kunnen verstrekken.

We doen deze inspanningen GRAAG en met volle overtuiging, want op die manier zorgen we ervoor dat de energiefactuur structureel daalt, maken we ons minder afhankelijk van dubieuze buitenlandse regimes en leveren we inspanningen om de klimaatveranderingen te counteren.

Minder energie verbruiken is de boodschap. Als Vlaamse overheid geven we trouwens het goede voorbeeld:

- We leggen onszelf een plan op om 15% minder gas en elektriciteit te gaan verbruiken. Zo gaan we de temperatuur in de gebouwen wat verlagen (wat op vele plaatsen al in voege is), zuiniger omspringen met warm water en de sfeerverlichting van gebouwen en monumenten dimmen. Alle beetjes helpen.
- We blijven ook volop in warmtenetten en groene warmte investeren. En we gaan op nog veel meer publieke gebouwen zonnepanelen plaatsen.

We blijven als Vlaamse Regering voluit investeren in de domeinen waarin we de voorbije jaren al grote stappen hebben gezet. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het sigmaplan en de blue deal. De voorbije zomer is al gebleken hoe belangrijk die blue deal is in onze strijd tegen droogte. De blue deal krijgt er éénmalig 150 miljoen bij, het sigmaplan 60 miljoen.

En dan is er natuurlijk ons onderwijs, waar we enorme inspanningen leveren om de kwaliteit opnieuw gevoelig op te krikken. Dat is geen eenvoudige opdracht, gelet op de grote lerarentekorten.

Er zijn reeds heel wat initiatieven genomen tegen het lerarentekort en dit beleid begint vruchten af te werpen. We zetten dit beleid door en laten het onderwijsbudget daarom structureel verder aangroeien.

Specifiek voor het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs voorzien we structureel 25 miljoen extra per jaar, plus 10 miljoen voor de busbegeleiders. Want het is niet normaal dat kinderen met een beperking urenlang op een bus moeten zitten.

We doen ook een bijkomende inspanning voor het personeel van de Vlaamse overheid. We zetten de sociale dialoog over het dynamiseren van de Vlaamse overheid via 5-sporenbeleid, onverwijld verder.

Collega's,

Ik besef maar al te goed dat we met deze maatregelen lang niet alle problemen van alle mensen oplossen. Dat gaat niet. In het oostelijke deel van Europa woedt een vreselijke oorlog, die nog tragischer dreigt te worden. Niemand weet vandaag hoe lang deze ellende nog zal duren en welke ravage er nog zal worden aangericht in het oorlogsgebied en ver daarbuiten.

De nieuwste beslissingen van de Kremlin-bazen lijken de problemen nog te zullen verergeren.

Wat Poetin doet is misdadig en het Oekraïense volk verdient al onze steun. De Russische agressor moet worden verslaan.

Dames en heren,

Ik kom terug op de zenuwachtigheid die zich in onze hoofden heeft genesteld. In een steeds sneller draaiende wereld komt er een constante lawine aan informatie op ons af. Informatie die ons overstelpt en waarvan het steeds moeilijker wordt om te onderscheiden wat waar is en wat vals is.

We zien op de duur niet meer wat goed en wat mooi is. Hoe goed het is om hier te kunnen wonen en in alle vrijheid te leven. In een regio met goede scholen en zorginstellingen, met gezonde bedrijven en hardwerkende mensen, met een prachtige natuur en een schitterende cultuur.

Sinds vorige zaterdag is het Schoonste Museum van Vlaanderen na 11 jaar eindelijk opnieuw open. Wat een pracht! Ik hoop uit de grond van mijn hart dat niet alleen toeristen uit verre landen dit gebouw zullen

ontdekken om te genieten en te proeven van zoveel moois, maar ook de Vlamingen zelf er de deur zullen platlopen.

Iedereen moet dit zien en beleven. Cultuur maakt ons leven rijker en beter. Cultuur is onze rijkdom, technologie onze toekomst.

Want, beste collega's, inzake wetenschap en technologie behoren we evenzeer tot de top van de wereld. Het valt mij telkens op als ik op missie ben in het buitenland: Vlaanderen heeft een enorme renommée, overal ontmoet ik Vlamingen die de wereld met hun deskundigheid verbazen. Veel meer dan we zelf beseffen.

Daarin moeten we blijven investeren, ondanks de crisis. Ik zou het zelfs omdraaien: vooral nu de crisis volop woedt, moeten we onze burgers en bedrijven weerbaar maken tegen toekomstige crisissen.

Hen kansen geven om te blijven excelleren, Vlaanderen en de wereld te verbazen.

Daarom komt er - na 25 jaar – een nieuwe versie van het roemrijke Flanders Technology International. De Vlaamse Regering zal daar haar schouders onder zetten.

De iets ouderen onder ons herinneren zich FTI nog van de tweejaarlijkse technologiebeurzen in Gent, u weet wel met het iconische logo van de twee handen. Het waren beurzen, congressen, evenementen waar honderdduizenden jongeren, ouderen, families, scholen naartoe gingen.

Weet u, in de jaren zeventig en tachtig was het evenzeer volop crisis.

Een zware oliecrisis, grote economische problemen, gekoppeld aan hyperinflatie en veel geopolitieke spanningen met het nog strak gespannen IJzeren Gordijn. Er heerste een gebrek aan vertrouwen in eigen kunnen. Ook TOEN heeft technologie bijgedragen aan oplossingen.

FTI deed de Vlamingen geloven in een betere toekomst. Met succes. En dat allemaal dankzij de toenmalige, proportioneel samengestelde Vlaamse Regering onder de visionaire leiding van Gaston Geens. Iedereen werkte mee!

Jongeren zullen FTI de komende jaren voor het eerst ontdekken, ouderen zullen de nieuwe inhoud opmerken. De "I" staat vanaf nu niet alleen voor "International" maar ook voor "Innovation".

Flanders Technology & Innovation. Via FTI gaan we ons tonen als hét technologielaboratorium van de wereld, maar we gaan ook de grote maatschappelijke uitdagingen aanpakken. FTI wordt een belangrijk gemeenschapsvormend project, ik nodig u allen uit hieraan mee te werken.

Meer dan 3 procent van ons BBP besteden we nu al aan onderzoek en ontwikkeling. Daarmee staan we aan de wereldtop. Komende dinsdagavond stellen we de nieuwe aanpak van FTI voor. Iedereen zal dat online kunnen volgen.

Als politieke leiders, dames en heren, dragen we een grote verantwoordelijkheid. Ook en zeker nu het moeilijk gaat. Of zoals Steve Jobs het treffend verwoordde: "Innovation is the only way to win."

We staan voor zware tijden. De bevolking vraagt daadkracht en leiderschap, maar ook koelbloedigheid en standvastigheid. Het is werkelijk zorgwekkend als mensen in een democratie het vertrouwen verliezen in het oplossend vermogen van politiek en bestuur.

Laten we de twijfelaars en de negativisten overtuigen door oplossingen te brengen, hen erbij te betrekken, dingen te “doen”.

Ik vraag en nodig alle partijen in dit halfroond uit om mee te werken, om mee te doen.

Dames en heren,

De kunst is niet om te discussiëren over problemen, maar wél om ze op te lossen.

NATUURLIJK moeten politieke ideologieën met elkaar botsen. NATUURLIJK leidt competitie tot betere resultaten. NATUURLIJK zijn scherpe en gedurfde standpunten nodig.

Maar het volk vraagt van de politiek in tijden van crisis LEIDERSCHAP. Niet het leiderschap van één persoon, niet het leiderschap van één minister, één minister-president, van één premier. Nee, het leiderschap van alle politici van goede wil. Noem het The Coalition of the Willing.

Want we zullen moeten blijven handelen in periodes van onzekerheid. Mensen weten niet hoeveel de volgende energiefactuur zal bedragen en of ze die nog kunnen betalen. Bedrijven weten niet hoe ze de loonkost nog onder controle kunnen houden en wat dat betekent voor hun concurrentiepositie.

Met onze maatregelen en die van de Federale overheid gaan we ze helpen.

Niemand weet hoe de situatie in Oekraïne zal evolueren en wat de geopolitieke gevolgen daarvan zullen zijn.

De wereld zoals wij die gekend hebben, is niet meer. En wij, wij moeten ons aanpassen.

Naties zijn sterker en competitiever, naarmate ze beter opgewassen zijn tegen – en voorbereid zijn - op crisissen. Het antwoord op de onzekerheid is onze daadkracht en onze innovatie. Dat is de ambitie van de Vlaamse natie.

Collega's,

De afgelopen dagen waren allesbehalve een fraai toonbeeld van hoe we Vlaanderen willen besturen, willen organiseren, willen vooruithelpen. Er vielen harde woorden en verwijten. Ook aan mijn persoon.

Sommige uitspraken waren beledigend en vernederend. Elk kiest ervoor welke stijl hij of zij hanteert, ik ga me niet verlagen.

Bovendien ben ik als persoon niet belangrijk, laat staan dat mijn ego ertoe doet. Ik kan ook heus wel tegen een stootje, hoewel ik me zorgen maak over de verruwing van de politieke zeden. Dat dient onze democratie niet. Maar wat wel echt telt, dat is het welzijn, dat is het geluk, dat is de vooruitgang van het volk dat het onze is. Daarom ben ik in de politiek gestapt, daarvoor blijf ik tot het uiterste gaan.

Waarde collega's,

We moeten nu aan onze DOEkomst werken. “Luctor et emergo”. Letterlijk vertaald betekent dit: “Ik worstel en kom boven”.

Naar nu en hier vertaald durf ik u vragen: laten we samen werken om deze crisis te overwinnen en samen te werken aan een betere toekomst.

Ik vraag u dus, vertegenwoordigers van de Vlamingen, het stevige pakket aan steunmaatregelen mogelijk te maken. Snel en doortastend. In het belang van de Vlamingen en met een ambitieuze blik op onze toekomst. Ik dank u.